

Activitat 2. La comunicació en la societat digital: d'espectadors passius a actors en un món en xarxa

Són moltes les vies de comunicació emprades en la societat actual i en les institucions educatives. En els darrers anys gran part de la comunicació s'ha establert mitjançant les tecnologies digitals. Aquestes tecnologies s'han utilitzat com a mitjà de comunicació i d'intercanvi d'informació. En aquests moments, ha adquirit especial importància el web 2.0 i el desenvolupament de les xarxes socials a través de les quals la informació és més fluida, compartida i construïda de forma participativa, encara que no és pas exempta de limitacions ni de riscos.

OBJECTIUS DE L'ACTIVITAT:

1. Conèixer diferents temàtiques rellevants originades per l'impacte dels mitjans digitals i socials en la comunicació.
2. Conèixer i saber emprar estratègies, eines i recursos comunicatius propis de la societat digital

ENUNCIAT

Com que volem que aprengueu molt sobre diferents temàtiques i tenim el temps limitat, el que volem és que us repartiu la feina i després poseu en comú allò que heu treballat. Per això, formareu petits grups de 4-5 estudiants; cada grup s'encarregarà de treballar un tema concret dels que llistem més avall. El docent verificarà el repartiment de les temàtiques per tal que no n'hi hagi de repetides.

Són temes relacionats amb la comunicació quotidiana del S.XXI els quals representen oportunitats però també problemàtiques. Ja us avancem que són temes ben diferents entre sí, donada la naturalesa vastíssima que té la comunicació. Potser alguns els coneixereu una mica i d'altres gens. Per això volem que us endinseu en ells través de recursos que hem preseleccionat, però que també els pugueu ampliar amb el vostre criteri. D'alguna manera, cada grup serà expert en un dels temes. Per aquest motiu, després haureu de comunicar allò que heu trobat de manera clara i efectiva a la resta de grups.

DINÀMICA:

L'activitat té tres (o quatre) fases:

- 0. Constituir els grups de treball i tenir un tema assignat per cada grup.**
L'assignació de membres d'un grup és lliure, és a dir que és l'alumnat qui

s'organitza per a formar-los. Un cop hagueu decidit qui hi ha en el vostre grup i tingueu un tema assignat (es farà per sorteig a l'aula), heu d'enviar un correu electrònic els vostres noms i cognoms i el tema a marcfuertes@ub.edu.

1. **Comprendre la temàtica** i identificar-ne les implicacions en la comunicació i l'educació:
  - a. Definiu la temàtica que us ha tocat amb les vostres paraules. Cada tema té diversos recursos associats però podeu cercar-ne de nous.
  - b. Identifiqueu implicacions que té en la comunicació i en l'educació.
2. **Crear un material explicatiu sobre allò que heu treballat** per tal de compartir-ho amb la resta de grups.
  - a. Ho heu de compartir a través del fòrum habilitat de l'activitat 2 a l'aula virtual de l'assignatura.
  - b. Penseu en com comuniqueu el que heu après del tema que us ha tocat a la resta del grup classe. Per exemple, es pot fer servir el propi potencial de les aplicacions de mitjans digitals socials que ens ofereix la xarxa (amb les opcions de privacitat que trobeu adequades però que permetin que hi puguem accedir). Per donar-vos alguna idea, es pot fer un producte que resumeixi les idees del tema que us ha tocat a partir de:
    - i. un vídeo de màxim 2 minuts a youtube
    - ii. un vídeo breu de TikTok amb els permisos corresponents i la configuració de privacitat que trobeu adequada
    - iii. infografies a Instagram o a Twitter
    - iv. Stories o fotografies a Instagram
    - v. fil de tuits a Twitter
    - vi. un podcast
    - vii. un canal de Telegram
    - viii. una entrada en un blog
    - ix. Una mescla de suports (tipus mashup, transmèdia)
    - x. etc.
3. Opcionalment, el docent us pot demanar de presentar-ho presencialment.

TEMES A ABORDAR (cada grup n'escull i en treballa un):

1. **Influencers** (youtubers, instagramers, etc)
  - a. Banc de sang: <https://xarxanet.org/social/noticies/sangfluencer-la-nova-campanya-viral-de-la-marato-de-donants-de-sang>
  - b. Edutubers:
    - i. <https://observatorio.tec.mx/edu-news/edutubers>

- ii. <https://www.educaweb.com/noticia/2019/12/18/papel-youtube-edutubers-otras-plataformas-video-educacion-19032/>

2. Alfabetisme transmedia

- a. Scolari, C. (2016). Alfabetismo transmedia. Estrategias de aprendizaje informal y competencias mediáticas en la nueva ecología de la comunicación. TELOS. Revista de pensamiento sobre Comunicación, Tecnología y Sociedad. Núm. 103. Pàg. 13-23. Fundación Telefónica.

3. Ciberactivisme

- a. Xarxanet: <https://xarxanet.org/informatic/recursos/ciberactivisme-al-nostre-abast>
- b. Redes y activisme digital: casos de éxito (<https://ayudaenaccion.org/ong/blog/solidaridad/redes-y-activismo-digital/>)

4. Ciberabús-ciberassetjament

- a. Internet Segura: <https://internetsegura.cat>
- b. Pantallas amigas: <https://www.pantallasamigas.net>
- c. Perspectivas: <https://elegicuidarte.movistar.com.ar/violenciadigital/>

5. Notícies falses (*fake news*, postveritat)

- a. Fuertes-Alpiste, M. (15 de gener de 2018). L'alfabetització digital per a la veritat i la llibertat. *El Diari de l'Educació*. <https://diarieducacio.cat/blogs/aprenentatgeservei/2018/01/15/lalfabetitzacio-digital-veritat-llibertat/>

6. Web 2.0 i xarxes socials

- a. Insua, J (2014). Web 2.0 deu anys després. CCCBLab. <http://lab.cccb.org/ca/web-2-0-deu-anys-despres/>

7. Identitat digital

- a. UOC (2017). Què és la identitat digital? Vídeo: <https://www.youtube.com/watch?v=Fg19Ua-74kY&feature=youtu.be>
- b. eduCAC. Identitat digital. Recursos educatius: <https://www.educac.cat/professorat/itineraris-transversals/identitat-digital>

8. Entorns personals d'aprenentatge (PLE)

- a. Pàgina web de la INTEF i vídeo de Jordi Adell. http://formacion.intef.es/pluginfile.php/105734/mod_imsctp/content/1/entorno_personal_de_aprendizaje.html
- b. Llibre: Castañeda, L. y Adell, J. (eds.). (2013). *Entornos personales de aprendizaje: claves para el ecosistema educativo en red*. Alcoy: Marfil

- c. Mas Garcia, Xavier (2015). El 'Personal Learning Environment' (PLE), més enllà de les teories i enfocaments pedagògics. *Temps d'Educació*, [en línia], Núm. 49, p. 69-88, <https://raco.cat/index.php/TempsEducacio/article/view/303523>

9. Dades massives-Big data

- a. EduCaixa (S. D.). Big data. <https://bigdata.educaixa.com/es/home>
b. CCCB: <http://lab.cccb.org/ca/dossier/lera-de-les-dades-massives/>

10. Intel·ligència artificial (IA)

- a. Casacuberta, D. (2017). Injustícia algorítmica. CCCBLab. <http://lab.cccb.org/ca/injusticia-algoritmica/>
b. eLearn Center (2018). Previsions i realitats de la Intel·ligència Artificial. Evolució 2015-2017. Barcelona: eLearn Center (UOC): <http://hdl.handle.net/10609/81185>

11. Dades obertes i transparència (*Open data*)

- a. <https://web.gencat.cat/ca/actualitat/reportatges/dades-obertes/>

12. Privacitat

- a. Arroyo, L. (2015). Joves, Internet i privacitat: els reptes de la identitat en l'era digital. CCCBLab. <http://lab.cccb.org/ca/joves-internet-i-privacitat-els-reptes-de-la-identitat-en-lera-digital/>
b. Gonzalo, M. (2016). Llibertat i privacitat a la web. CCCBLab. <http://lab.cccb.org/ca/lilibertat-i-privacitat-a-la-web/>

13. Addiccions actuals (FOMO, nomofòbia)

- a. Peña, C. (s. D.). ¿Cómo saber si sufro nomofobia?. RTVE. <http://www.rtve.es/las-claves/nomofobia-movil-adiccion-consejos-2020-02-18/>
b. González, B. (2020). Del FOMO al JOMO: la por d'estar desconnectat esdevé felicitat per haver-ho aconseguit. Universitat Oberta de Catalunya. <https://www.uoc.edu/portal/ca/news/actualitat/2020/120-fomo-jomo.html>

14. Capitalisme vigilant (*surveillance capitalism*)

- a. Broca, S. (16 de març de 2019). Vigilar y predecir. *Sin permiso*. <https://www.sinpermiso.info/textos/vigilar-y-predecir>
b. Entrevista a Renata Ávila: <http://lab.cccb.org/ca/renata-avila-linternet-de-la-creacio-ha-desaparegut-ara-tenim-el-de-la-vigilancia-i-el-control/>
c. Barranco, J. (10 d'octubre 2020). Shoshana Zuboff: "Pensábamos que usábamos a Google, pero es Google el que nos usa a nosotros". La Vanguardia. <https://www.lavanguardia.com/cultura/20201010/483967110295/shoshana-zuboff-google-facebook-trump-capitalismo-de-la-vigilancia.html>

15. Fandom (comunitats de fans)

- a- Lacasa, P. Imágenes, palabras e ideas. Fandom..
<https://proyectos.uah-gipi.org/category/fans/>
- b- González Pineda, S. (2017). Fandom y educación: un acercamiento al estado de la cuestión. Anekumene, 17, 64-77.
<https://revistas.pedagogica.edu.co/index.php/anezumene/articloe/view/12639/8896>